

Сарајево, 30.11.2020. године

**СЕДМИЧНИ ПРЕГЛЕД КРЕТАЊА НА ГЛОБАЛНИМ ФИНАНСИЈСКИМ
ТРЖИШТИМА 23.11.2020. - 27.11.2020.**

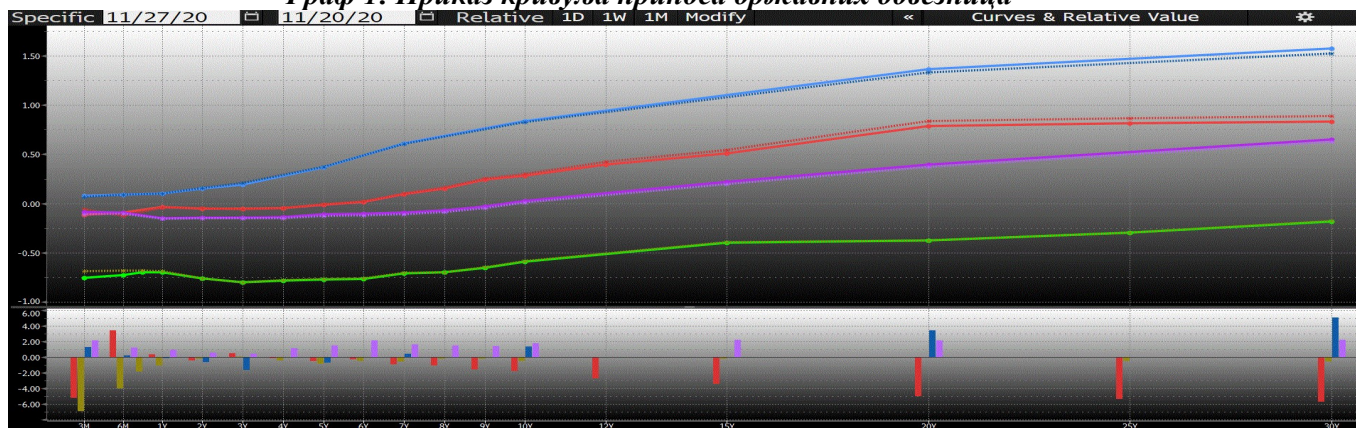
Табела 1: Приказ кретања приноса на државне обвезнице

Приноси	Еврозона				САД			Велика Британија			Јапан					
	20.11.20 - 27.11.20				20.11.20 - 27.11.20			20.11.20 - 27.11.20			20.11.20 - 27.11.20					
2 године	-0,75	-	-0,76	↘	0,16	-	0,15	↘	-0,04	-	-0,04	→	-0,14	-	-0,14	→
5 година	-0,76	-	-0,77	↘	0,37	-	0,36	↘	-0,01	-	-0,01	→	-0,12	-	-0,10	↗
10 година	-0,58	-	-0,59	↘	0,82	-	0,84	↗	0,30	-	0,28	↘	0,01	-	0,03	↗

Табела 2: Приказ кретања приноса на њемачке Vubilllove

Доспијеће	Приноси		
	20.11.20	-	27.11.20
3 мјесеца	-0,649	-	-0,695
6 мјесеци	-0,683	-	-0,724
1 година	-0,664	-	-0,671

Граф 1: Приказ кривуља приноса државних обвезница

Граф приказује криве приноса Немачке (зелена), САД (плава), Велике Британије (црвена) и Јапана (љубичаста) за периоде од 3 мјесеца до 30 година на дане 27.11.2020. године (пуне линије) и 20.11.2020. године (испрекидане линије). На доњем дијелу графа је приказана разлика између вриједности одговарајућих приноса на наведене датуме.

ЕВРОЗОНА

Приноси обвезница еврозоне нису забиљежили битније промјене у односу на претходну седмицу. Пад приноса од 2 до 4 базна поена забиљежен је код италијанских обвезница, док су промјене код приноса осталих обвезница углавном биле испод 1 базног поена.

Главни економиста ЕЦБ Lane је изјавио да су видљиви одређени забрињавајући сигнали у посљедњим објављеним економским индикаторима, наводећи индикаторе који се тичу кредитирања, инвестиција, као и приступа финансирању за мале и средње компаније. Наведено ће према Laneу захтијевати да се инструменти ЕЦБ поново прилагоде, као одговор на развој ситуације, те да се осигура да услови финансирања остану повољни и да подрже економски опоравак. Lane је нагласио да ће куповина имовине у хитним случајевима бити настављена док се не испуне одређени услови. Наредна сједница ЕЦБ се одржава 10. децембра, а повећана су очекивања да би на тој сједници могла бити донијета одлука о повећању пандемијског програма

(PEPP), тренутне вриједности 1,35 билиона EUR, као и понуде дугорочног финансирања за банке. Потпредседник ЕЦБ De Guindos је изјавио да „све у свему, очекујемо да инфлација буде близу 1% у 2021. години и да се креће ка 1,2% или 1,3% у 2022. години“. У септембру је ЕЦБ прогнозирала просјечну инфлацију од 1,3% за обје наведене године. Током прошле седмице је објављен и записник са посљедње сједнице ЕЦБ, одржане крајем октобра, који је показао да се чланови УВ углавном слажу да би било потребно извршити прилагођавање инструмената монетарне политике на децембарској сједници, узимајући у обзир снажнији пад у замаху привредног раста, као и слабљење динамике инфлације (више него што је раније очекивано), те погоршање у односима ризика. Овај записник је показао и то да је неколико чланова УВ изразило скептицизам везано за ефикасност додатних куповина обвезница, што представља још један наговјештај да ће ЕЦБ размотрити повећање износа који је намијењен за дугорочно финансирање банака.

У објављеном извјештају ЕЦБ се наводи да су владе и централне банке суочене са „варљивом равнотежом“ између шокирања економије, уколико превише брзо укину подршку уведено због пандемије, и континуиране подршке економији уколико ове мјере остану исувише дуго на снази. У извјештају финансијске стабилности ЕЦБ се наводи да би цјеновни раст резиденцијалних некретнина могао бити суочен са „супротним вјетровима“ у долазећем периоду, а као резултат израженог пада БДП-а, повјерења потрошача, те очекивања везано за запосленост. Такође, наводи се да ће банке у еврозони вјероватно морати оставити са стране више новца како би могле да апсорбују губитке када државне подршке, уведене због пандемије, буду окончане и када се економија буде борила са огромним повећањем дуговања. Даље је наведено да су резервације за губитке по основу кредита према компанијама ниже у поређењу са претходним кризама, те испод оних који се биљеже у САД, дјелимично због тога што су мјере европских влада и ЕЦБ смањиле ризик од банкротства, те дјелимично и због слабе профитабилности банака.

Најближи сарадник премијера Италије Conteа, Fraccaro, је изјавио да би ЕЦБ требало да избрише или да заувјек задржи државне обвезнице које купује током кризе како би помогла земљама да се опораве. У међувремену, министар финансија Италије Gualtieri је изјавио да ће његова влада затражити додатно проширење дефицита у првим мјесецима 2021. године, те да је свјесна потребе да се појачају мјере за помоћ бизнисима. Члан УВ ЕЦБ De Gaulhau је крајем протекле седмице одбацио приједлог Италије да ЕЦБ размотри отпис дуга који је купљен током пандемије.

Табела 3: Кретање економских индикатора за еврозону

Ред. бр.	Економски индикатори		Очекивање	Стварно стање	Претходни период
1.	Индекс економског повјерења – ЕЗ	НОВ	86,0	87,6	91,1
2.	Индекс повјерења потрошача – ЕЗ (финал.)	НОВ	-17,6	-17,6	-15,5
3.	Индекс повјерења потрошача – Италија	НОВ	99,0	98,1	101,7
4.	Индекс повјерења потрошача – Француска	НОВ	92	90	94
5.	GfK индекс повјерења потрошача – Њемачка	ДЕЦ	-4,9	-6,7	-3,2
6.	IFO индекс пословног повј. за 6 мјесеци – Њемачка	НОВ	93,5	91,5	94,7
7.	PMI индекс прерађивачког сектора – ЕЗ (прелим.)	НОВ	53,2	53,6	54,8
8.	PMI индекс услужног сектора – ЕЗ (прелим.)	НОВ	42,0	41,3	46,9
9.	PMI композитни индекс – ЕЗ (прелим.)	НОВ	45,6	45,1	50,0
10.	БДП – Њемачка (квартално) финал.	III квартал	8,2%	8,5%	-9,8%
11.	БДП – Француска (квартално) финал.	III квартал	18,2%	18,7%	-13,8%
12.	БДП – Финска (квартално)	III квартал	-	3,3%	-3,9%
13.	Индустријска производња – Аустрија (Г/Г)	СЕП	-	-1,4%	-2,6%
14.	Монетарни агрегат М3 – ЕЗ (Г/Г)	ОКТ	10,3%	10,5%	10,4%
15.	Потрошња становништва – Француска (Г/Г)	ОКТ	1,8%	2,7%	-0,8%
16.	Малопродаја – Шпанија (Г/Г)	ОКТ	-3,9%	-2,7%	-3,3%
17.	Малопродаја – Португал (Г/Г)	ОКТ	-	-0,7%	0,5%
18.	Обим малопродаје – Ирска (Г/Г)	ОКТ	-	8,1%	11,0%
19.	Обим малопродаје – Финска (Г/Г) прелим.	ОКТ	-	4,6%	3,7%
20.	Стопа инфлације – Француска (прелим.)	НОВ	0,0%	0,2%	0,1%
21.	Стопа инфлације – Белгија	НОВ	-	0,51%	0,74%
22.	Стопа незапослености – Финска	ОКТ	-	7,4%	7,6%

САД

Администрација општих услуга је објавила да је јасно да је Biden побједник предсједничких избора. Именовање покреће формални процес транзиције, дајући Bidenu и његовом тиму приступ садашњим службеницима агенције, информативним књигама, финансирању вриједном око 6 милиона USD и другим владиним ресурсима. Предсједник Trump је потврдио да је овластио савезне агенције да раде на транзицији. Поред уласка Bidena у Бијелу кућу, тржишта, такође, поздрављају све веће изгледе да бивша предсједница Феда Yellen буде изабрана за сљедећег министра финансија. Yellen би била пресудна за посредовање у преговорима о стимулативном пакету у политички подијељеном Конгресу, који се до сада није успио договорити о још једној рунди помоћи. У међувремену, предсједник Феда из Чикага Evans је упозорио да је „недостатак снажне фискалне подршке, већ одобрене или са сигурношћу најављене у блиској будућности, велики ризик за економију“, те додао да би у сваком случају фаворизовао већу фискалну подршку. Избор Bidena да Yellen предложи на мјесто министрице финансија представља сигнал да планира да агресивно дјелује како би се економија опоравила, узимајући у обзир да када је Yellen била предсједница Феда није оклијевала да употреби стимулативне мјере.

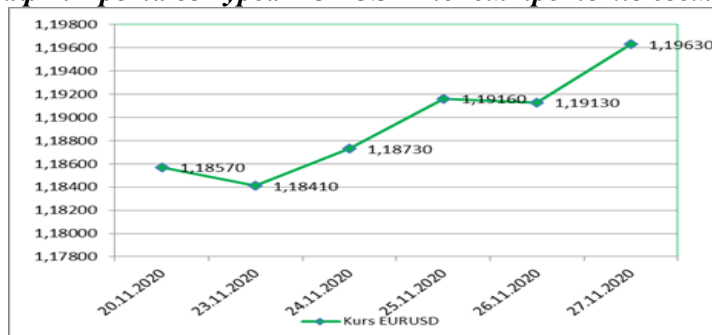
Током протекле седмице објављен је записник са посљедње сједнице FOMC-а, која је одржана 4. и 5. новембра, а из којег је видљиво да је већина учесника расправљала о могућностима обезбјеђења додатних олакшица, уколико то буде потребно, те су истакли да би се околности могле промијенити у правцу темпа и композиције откупа активе. Већина је предложила квалитативан приступ заснован на исходу, односно резултатима. Крајем седмице још увијек актуелни предсједник САД Trump је изјавио да уколико изборни колегиј потврди побједу Bidena „они су засигурно направили грешку“, али ће се он ипак одрећи власти и напустити Бијелу кућу.

Табела 4: Кретање економских индикатора за САД

Ред. бр.	Економски индикатори		Очекивање	Стварно стање	Претходни период
1.	PMI прерађивачки сектор Р	НОВ	53,0	56,7	53,4
2.	PMI услужни сектор Р	НОВ	55,0	57,7	56,9
3.	FXFA индекс цијена кућа	СЕП	0,8%	1,7%	1,5%
4.	МВА број апликација за хипотекарне кредите	20. нов	-	3,9%	-0,3%
5.	Иницијални захтјеви незапослених за помоћ	21. нов	730.000	778.000	748.000
6.	Континуирани захтјеви незапослених за помоћ	14. нов	6.000.000	6.071.000	6.370.000
7.	Лична потрошња	ОКТ	0,40%	0,50%	1,2%
8.	Лични доходак	ОКТ	-0,1%	-0,7%	0,7%
9.	РСЕ дефлатор (Г/Г)	ОКТ	1,2%	1,2%	1,4%
10.	Повјерење потрошача Ун. Мичиген F	НОВ	77,0	76,9	81,8

USD је депрецирао у односу на EUR, те је курс EURUSD забиљежио раст са нивоа од 1,1857 на ниво од 1,1963, при чему је забиљежен највећи ниво од маја 2018. године.

Граф 2: Кретање курса EURUSD током протекле седмице

ВЕЛИКА БРИТАНИЈА

Премијер Johnson је потврдио је да ће затварање Енглеске на националном нивоу бити завршено ове седмице, да би га замијенио строжи трослојни систем регионалних ограничења који би требао трајати до прољећа следеће године. Гувернер BoE Bailey је упозорио да би економски трошак Брегзита без договора дугорочно могао бити већи од штете коју је нанио коронавирус. Министар финансија Sunak је изјавио да неће бити повратка мјерама штедње, чак иако криза због коронавируса још више гура британски дуг изнад 2 билиона GBP. Sunak, који је убрзао масовна повећања државне потрошње и смањења пореза око 10% економске производње, је рекао да ће најавити „веома значајан“ пораст финансирања јавних услуга. Крајем седмице Sunak је изјавио да пут јавних финансија који је био одређен, односно прогнозиран од стране званичника, није био одржив, те да је најближи томе да ће требати раст пореза. Ипак, Sunak је одбио да се обавезе на раст пореза, истичући да било која одлука треба да сачека годишњу изјаву о буџету која ће се презентовати почетком наредне године.

Истраживање је показало да је малопродаја у Великој Британији током овог мјесеца забиљежила највећи пад од јуна, под утицајем затварања економије, иако је пад био мањи него што се већина економиста прибојавала јер је online продаја показала одређено заостајање.

Канцеларија за буџетску одговорност (OBR) Велике Британије је објавила посљедња предвиђања за економију Велике Британије и за јавне финансије. У централном сценарију OBR очекује да ће стопа раста ВДП-а у овој години износити -11,3%, док ће дефицит у 2020/21. износити 394 милијарде фунти или 19% ВДП-а. Узимајући у обзир слаб напредак преговора о питању трговинског споразума између Велике Британије и ЕУ OBR је сматрао неопходним да се сачини анализа за сценарио без договора, који показује трајно погоршање економије од скоро 2%, на већ раније претпостављених 4% губитка. То ће резултирати повећаним државним задуживањима од 12 милијарди GBP током 3 године, као и да би број незапослених био за 300.000 већи, него што би иначе био следећег лета.

Табела 5: Кретање економских индикатора за УК

Ред. бр.	Економски индикатори		Очекивање	Стварно стање	Претходни период
1.	PMI прерађивачки сектор Р	НОВ	50,5	55,2	53,7
2.	PMI услужни сектор Р	НОВ	43,0	45,8	51,4
3.	PMI композитни индекс Р	НОВ	42,5	47,4	52,1
4.	Повјерење у сектор трговине CBI	НОВ	-35	-25	-23

Током протекле седмице GBP је депрецирала у односу на EUR, док је апрецирала у односу на USD. Курс EURGBP је забиљежио раст са нивоа од 0,89245 на ниво од 0,89832, док је курс GBPUSD повећан са нивоа од 1,3275 на ниво од 1,3311.

ЈАПАН

Финансијско тржиште Јапана је на почетку седмице било затворено због празника. Најновије вијести наговјештавају да би трећи јапански стимулативни пакет могао износити 20 билиона JPY, док поновно ширење пандемије у Токију врши притисак на Владу да суспендује програм субвенција „Go To Travel“.

Гувернер BoJ Kuroda је изјавио не види хитну потребу за преиспитивањем оквира монетарне политике која се тренутно имплементира, јер удар Цовид19 на економију и даље држи инфлацију удаљену од циљаног нивоа 2%. Савјетодавни панел министра финансија Ase је саопштио да Јапан мора да проводи политику „мудре потрошње“ како би подржао дигиталну трансформацију и бољу продуктивност, него да само једноставно повећава обим стимулативних мјера усљед пандемије. Савјет за фискални систем захтијева од Владе да повећа напоре остваривања суфицита примарног буџета до краја фискалне године у марту 2026. године, како би обновила ослабљене јавне финансије. У међувремену, Влада Јапана је смањила прогнозе око капиталне потрошње у

новембру, што је већ пети пут у овој години, како су компаније наставиле да смањују инвестиције, те је саопштила да су свеукупни економски услови и даље озбиљни због пандемије. Премијер Јапана Suga је, на састанку са главним економским савјетом Владе, обећао да ће саставити пакет са фокусом на излазак економије из, паднемијом узрокованог, пада путем тзв. зелених инвестиција и дигиталне иновације. Ово саопштење је дошло након што је крајем седмице објављен податак о оштром паду стопе инфлације у Токију током новембра, што представља додатну забринутост за ВоЈ у вријеме када се Јапан суочава са повећаним бројем заражених Ковид19, што би могло да успори темпо опоравка економије.

У Токију је затражено од грађана да смање изласке, као и да угоститељски објекти скрате радно вријеме јер се овај град бори са растом броја заражених Ковид19. Гувернер Токија Koike је ове кораке најавио у сриједу, након што је у једном дану број заражених достигао 401. У међувремену, продаје јапанских обвезница у протеклој седмици од стране странаца су повећане, након што су јапанске акције биљежиле раст и након што је ЈПЈ биљежио апрецијацију. Према подацима Министарства финансија седмични одлив је достигао вриједност од 11,5 милијарди USD.

Табела 6: Кретање економских индикатора за Јапан

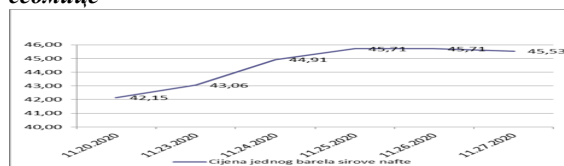
Ред. бр.	Економски индикатори	Очекивање	Стварно стање	Претходни период
1.	Водећи индекс (финал.) СЕП	92,9	92,5	88,5
2.	Коинцидирајући индекс (финал.) СЕП	80,8	81,1	79,4
3.	Поруџбине машинских алата (Г/Г) финал. ОКТ	-5,9%	-6,0%	15,0%
4.	Стопа инфлације – Токијо НОВ	-0,5%	-0,7%	-0,3%
5.	Продаје у тржним центрима (Г/Г) ОКТ	-	-1,7%	-33,6%
6.	Произвођачке цијене услужног сектора (Г/Г) ОКТ	-0,5%	-0,6%	1,4%

ЈПЈ је током протекле седмице депрецирао у односу на EUR, те је курс EURJPY забиљежио раст са нивоа од 123,16 на ниво од 124,48. ЈПЈ је депрецирао и у односу на USD, те је курс USDJPY забиљежио раст са нивоа од 103,86 на ниво од 104,09.

НАФТА И ЗЛАТО

На отварању њујоршке берзе у понедјељак цијена једног барела сирове нафте је износила 42,15 USD (35,55 EUR). Током протекле седмице цијена нафте је имала тенденцију раста углавном због повећаног оптимизма на тржишту акција, а што је резултат позитивних вијести које се тичу вакцина против Ковид19. Почетком седмице цијена нафте је повећана и услед оптимизма на тржишту који је услиједио након што је у САД започет формални процес предсједничке транзиције. Представници Русије су саопштили да је исувише рано да коментаришу своју позицију у ОПЕС+, али су истакли да је кооперација са Саудијском Арабијом била ефикасна. Средином седмице цијена нафте је наставила да биљежи раст, иако су извјештаји из ове индустрије показали да су залихе нафте повећане више него што се очекивало, подржавајући даљу наду да ће вакцина против Ковид19 појачати тражњу. Цијена нафте је наставила да одржава благи тренд раст, упркос знаковима подјеле међу чланицама ОПЕС+ свега неколико дана прије одржавања кључног састанка о томе да ли ће се продужити план смањења обима производње. Иако већина аналитичара са Bloombergа очекује да ће ОПЕС+ одгодити планирано повећање понуде нафте за три мјесеца, односно до марта, поједини виде шансу за краће одлагање због отпора од стране УАЕ и Ирака који желе да се продаја нафте настави. JPMorgan, такође, има овакав став те наводи да очекује да ће ОПЕС+ одгодити претходни план смањења понуде за три мјесеца. Такође, JPMorgan очекује да ће се тржиште нормализовати и да ће се наћи на предпандемијским нивоима до 2022. године, док ће се ОПЕС+ придржавати стратешког споразума о обиму производње и током 2021. године. На затварању тржишта у петак цијена једног барела сирове нафте је износила 45,53 USD (38,06 EUR). Посматрано на седмичном нивоу цијена нафте је повећана за 8,02%, што представља четврти узастопни седмични раст цијене овог енергента.

Граф 3: Кретање цијене нафте током протекле седмице

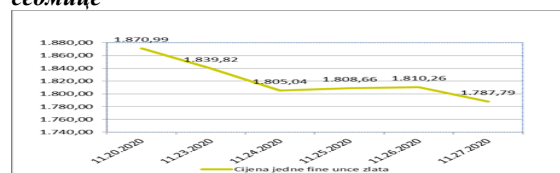

На отварању лондонске берзе метала у понедјељак цијена једне fine унце злата је износила 1.870,99 USD (1.577,96 EUR). Појачани оптимизам око ефикасности вакцине против Ковид19 утицао је на јачање оптимизма инвеститора који су смањили улагања у злато што је, посљедишно, водило паду цијене овог племенитог метала. Поред тога, цијена злата је била под утицајима економских индикатора у САД, као и политичких посљедица предсједничких избора у САД. У таквим околностима цијена злата је током протекле седмице смањена на најнижи ниво у посљедња више од четири мјесеца, те је на крају седмице забиљежен ниво испод 1.800 USD по једној fine унци. Аналитичари наводе да је смањена потражња за физичким златом од стране ETF фондова, као и сектора накита, што би могло водити ка највећем паду цијене овог племенитог метала од 2013. године, при чему се пад на испод 1.700 USD по једној fine унци наводи као могућ. Од средине седмице цијена злата се одржавала на нивоу од око 1.800 USD с обзиром на то да инвеститори процјењују разочаравајуће економске податке који су објављени за САД и који појачавају ризике опоравка, док су присутни одливи злата из ETF-ова.

Наставак оптимизма око ефикасности вакцине против Ковид19 као и јаснија политичка слика у САД, утицали су да цијена злата буде смањена испод 1.800 долара по унци. Поједини аналитичари истичу да злато улази у фазу силазне корекције, те да ће пробијање нивоа између 1.760-1.780 USD значити отварање простора за пад цијене ка нивоу од 1.600 USD по унци.

На затварању тржишта у петак цијена једне fine унце злата је износила 1.787,79 USD (1.494,43 EUR). На седмичном нивоу цијена злата је смањена за 4,45%, што представља трећи узастопни седмични пад цијене овог племенитог метала.

Граф 4: Кретање цијене злата током протекле седмице

Припремили:
Служба Front Office
Одјељење за банкарство

Одрицање од одговорности (Disclaimer)

Наведени преглед кретања је заснован на екстерним изворима и не садржи било какве коментаре, процјене и ставове ЦББиХ. Централна банка не може гарантовати њихову тачност и не сноси одговорност за директну или индиректну штету која може наступити као посљедица кориштења или немогућности кориштења информација, материјала или садржаја, или за посљедице одлука донесених на бази њих.